

Posudek oponentky rigorózní práce

Jiří Moravec, *Hnutí Brontosaurus jako fenomén volnočasové aktivity československé mládeže v letech 1974 - 1989*, rigorózní práce, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2016, 203 stran.

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Hnilica, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	<i>splňuje</i>	<i>splňuje z větší části</i>	<i>splňuje z menší části</i>	<i>nesplňuje</i>
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.		x		
Autor správně cituje.	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Rigorózní práce Jiřího Moravce je bezpochyby důležitým příspěvkem pro detailnější poznání tzv. ochranné fáze environmentálního hnutí druhé poloviny 20. století v Československu. Zabývá se pětadvacetiletým vývojem hnutí Brontosaurus od jeho počátků do roku 1989 a klade si klíčovou otázku, jaká byla pozice jeho organizačních složek a aktivistů v období tzv. pozdního socialismu. Zkoumá přerod mediální kampaně, iniciované začínajícími akademickými pracovníky, v organickou součást občanské společnosti, jež se však opírala o režimní struktury na poli péče o životní prostředí, stejně jako v oblasti práce s dětmi a mládeží. Zejména díky analýze strukturovaných rozhovorů, které Jiří Moravec vedl s šestadvaceti představiteli mládežnické části hnutí, podává autor poměrně přesvědčivou sondu do rozmanitého názorového diskurzu, který byl pro identitu členů hnutí Brontosaurus charakteristický. Autonomní, převážně regionálně ukotvené snahy o řešení aktuálních otázek životního prostředí, ale také reálného společenského uplatnění členské základny, se zde slovy jednoho z pamětníků odehrávaly metodou „proti režimu, ale v mezích zákona“ (s. 107). Tomu ostatně odpovídá i obraz hnutí, který Jiří Moravec konstruuje na základě pramenů z produkce dobových mocenských institucí (ÚV KSČ, bezpečnostní složky ad.).

Až potud by tedy práci nebylo mnoho co vytknout. Problém ovšem nastává, když se zaměříme na způsob, jakým Jiří Moravec zjištěné skutečnosti interpretuje a předesílá čtenářům. Chybí nejen pečlivější zasazení zkoumané problematiky do širších historických souvislostí, ale také vysvětlení některých zásadních pojmů. Za všechny zmiňme například opakované označení Prázdňinové školy Lipnice za důležitý zdroj inspirace pro programovou náplň brontosaurích akcí. Školou samou, jejími cíli, aktivitami nebo pozicí ve společnosti se však Jiří Moravec nezabývá.

Diskutabilní je rovněž reprezentativnost skupiny narátorů, jejichž vzpomínky tvoří pramennou základnu celé práce. Autor čtenáři nesděljuje ani kritéria jejich výběru, nezkoumá jejich vzájemné vztahy, ani pohledy, které by tuto skupinu definovaly zvenčí.

Nejzásadnější problém se pak týká struktury práce. Členění textu je logické jen zdánlivě, neboť řada skutečností, se kterými se v úvodních kapitolách operuje jako se samozřejmými, vyplývá teprve ze strukturované analýzy pamětnických vyprávění, jež je prezentována v poslední kapitole. Cituje-li autor například ve čtvrté kapitole některé z narátorů, aby dokreslil pojednání o vztahu hnutí Brontosaurus a Pionýrské organizace SSM (s. 48 – 63), dozvídá se čtenář až ze seznamu narátorů v kapitole sedmé (s. 92-100), jaké role citovaní mluvčí v hnutí zastávali.

Přes uvedené výhrady však práci považuji za velmi přínosnou. Oceňuji zejména, že se díky ní podařilo zachytit pamětnická vyprávění celé řady osobností, které se pohybovaly v rámci stranických struktur nebo v tzv. šedé zóně, zároveň však svým osobním přičiněním vytvářely předpoklady pro rozvoj kvalitní ochrany přírody a environmentální výchovy, ke kterému došlo po roce 1989 již v souladu s demokratickým zákonodárstvím i režimem.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 31. srpna 2016

PhDr. Hana Havlůjová, Ph.D., v. r.